

מסורת הש"ס

(א) (ג'ל' והתנן, ב) ונחית... (ג) ונחית... (ד) ונחית... (ה) ונחית... (ו) ונחית... (ז) ונחית... (ח) ונחית... (ט) ונחית... (י) ונחית... (יא) ונחית... (יב) ונחית... (יג) ונחית... (יד) ונחית... (טו) ונחית... (טז) ונחית... (יז) ונחית... (יח) ונחית... (יט) ונחית... (כ) ונחית...

תורה אור השלם
1. יגיד עליו רע מקנה
אף על עלוהו

הגהות הב"ח
(ב) רש"י ד"ה נבי קדשים
ג'ל' קדש ד"ה מנגעין:

לענין רש"י
טרטטרי"ט
(טרטטטרי"ט) טחלת.

מוקם רש"י

בת יומא. שניצל בה עובד כוכבים היום. דלא נפנס ויעיר סו ופסחין... (א) ונחית... (ב) ונחית... (ג) ונחית... (ד) ונחית... (ה) ונחית... (ו) ונחית... (ז) ונחית... (ח) ונחית... (ט) ונחית... (י) ונחית... (יא) ונחית... (יב) ונחית... (יג) ונחית... (יד) ונחית... (טו) ונחית... (טז) ונחית... (יז) ונחית... (יח) ונחית... (יט) ונחית... (כ) ונחית...

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

בס יומא. שניצל בה עובד כוכבים היום אכל נישל בה אחרת... אלא לפגם: מכאן ואילך לישארי. אף לכתחלה: מנגעין. לא תשיב כליבון דליבון שורף את הכלי: (א) גבי קדשים השפוד והאסכלא. שילה בהן כשר קדש משום דכי אחי למחר היו נותר וכי הדר מכשל כשר קודש למחר פליט שפוד בגויה טעמא ונותר איסור כרת הוא: עמרם כרי. עמרם בני: גבי קדשים כי בלע הא שפוד היסרא בלע. הלכך סגי ליה בהגעלה: אלא אמר רבא הא בעגלה. דקמיני החם מריקה ושטיפה כלומר לעולם בלפוט היסור ודאי ליבון בני כשאר בלינת איסור אלא מנות מלך היא נקדשים ומרק ושטף כמיס' כי היכי דהויא גזירת הכתוב כאשר זה מדמה על הכגד' דבני כיוס במקום קדוש ועבירת כלי חרס במקום קדוש הוא וה"ה למריקה ושטיפה: א"ל אב"י מי דמי. כלומר מי קרי למריקה ושטיפה הגעלה הא כל הגעלה רוחמין משמע שטפין להקיא הכלי מה שבלע ומריקה ושטיפה בלונן הוא כדלמרינן כשמיטת קדשים כפ' דס מטאת (נחיתס' יז): אלא אמר אב"י. הגעלה ממש לפלוט מאיסורין ודקא קשיא לך ממתנין דמזכרא להו ליבון לא מקמי דהויא בין נקדשים בין בגיעולי עובדי כוכבים תריייהו בעינן לפלוט איסור לבד מריקה ושטיפה דקדשים דלינה אלא מנות המלך: ויגיד עליו רעו. ונלמד משנה מחבירתה של קדשים ממשנתו ומשנתו משל קדשים: וה"ה לליבון. שניהם נרין: יגיד עליו רעו. איבעי למתנינהו לתריייהו ליבון והגעלה נחלה או במשנתו או נקדשים והדר יתמי מדרא באידך ותגמר חבירתה מינה מה החם הא בלא הא לימא ה"ר הא בלא הא לימא: כל יום יום נעשה גיעול לחבירו. שמגשנין בהן ואינו מספיק תבשיל אחר. ולקמן פריך אי הכי הגעלה נמי לא ליבעי: מקמי דליהוי נותר הוה לכו גיעול. שהרי כשניצל בו למחר פלט בליעה מיס אחרת: לא לריכא דכי מנגעל ביה טעמא שלמים חיה ושוק של הכניס: כהדי נותר והדר מנגעל ביה שלמים בו כיום כדלמרינן בכל' פ"ה שמגשיל שלמים לאחר טעמא בו כיום כי היכי דלא יהוה נותר למחר: ה"ג א הכי הגעלה נמי לא ליבעי קשיא: רב פפא אמר האי קריד האי לא קריד. לעולם נקדשים איסורא פליט ודקא קשיא לך יבעי ליבון כי מתני' לא דמי דגיעול עובדי כוכבים אידי דלא מבשילי להו כל שעתא ומתקשה הבליעה בתוכו ומדבקת בו ככולו טרטטרי"ט בלע"ז ואין נוח לפלוט בהגעלה עד שמלכנו כחור אכל נקדשים דכל שעתא מבשילי בהו לא קריד וטח לפלוט הלכך (סג) בהגעלה קא פלט: לעולם כדלמרינן מעיקרא. דהיינו משום דנקדשים היחירא בלע ודקשיא לך כי פליט איסורא פליט לא חמיר איסורו כשנעשה נותר לא הוה איסור בעיניה שבתוך דופני הכלי היה בלוע ומעולם לא הוכר איסורו: כחור יורה גדולה. שיהיו רוחמין עוברין על כולה: דודא. קלחת: גדנפא

בת יומא דלאו נותן טעם לפגם הוא מכאן ואילך לישתרי גזירה קדירה שאינה בת יומא משום קדירה בת יומא ואידך קדירה בת יומא נמי מפגם פגמה רמי ליה רב עמרם לרב ששת תנן השפודין והאסכלא מלבנן באור (והתנא') גבי קדשים השפוד והאסכלא מנגעין יבחמין א"ל עמרם ברי מה ענין קדשים אצל גיעולי עובדי כוכבים הכא היתירא בלע החם איסורא בלע אמר רבא סוף סוף כי קא פליט איסורא אמר פליט אלא אמר רבא מאי הגעלה נמי שטיפה ומריקה א"ל אב"י מי דמי מריקה ושטיפה בצונן הגעלה בחמין אלא אמר אב"י יגיד עליו רעו תנא הכא ליבון והוא הרין להגעלה תנא החם הגעלה וה"ה לליבון א"ל רבא אי הכי לתנינהו לכולהו בהרא וליתני חרא באידך אחריתי ולימא יגיד עליו רעו אלא אמר רבא קדשים היינו טעמייהו כדרב נחמן אמר רבה בר אבוה דאמר כל יום יום נעשה גיעול לחבירו תינה שלמים דכיון דלשני ימים מיתאכלי מקמי דגיהו נותר קא הוי גיעול אלא חטאת כיון דליום ולילה מיתאכלא כי מבשל בה האידנא חטאת הוי נותר כי הדר מבשל בה למחר או שלמים או חטאת קא פליט נותר חטאת דהאידנא בחטאת ושלמים דלמחר אמרי לא צריכא דכי מבשל בה חטאת האידנא הדר מבשל בה האידנא שלמים חטאת דלמחר ושלמים דאתמול בהדי דרדי קא שלים זמנייהו והדר מבשל שלמים דלמחר א"ה הגעלה נמי לא ליבעי קשיא רב פפא אמר לעולם כדאמרן מעיקרא הכא היתירא בלע הכא איסורא בלע ודקא קשיא לך דבעידנא דקא פליט איסורא קא פליט בעידנא דקא פליט לא איתיה לאיסורא בעיניה: ועד כמה מלבנן א"ר מני יעד שתשיר קליפתן וכיצד מנגעין א"ר הונא יורה קטנה בתוך יורה גדולה יורה גדולה מאי ת"ש דההוא דרוא דהוא"י בי רב עקביה יאהדר ליה גרנפא

עו. עין משפט

בס יומא. שניצל בה עובד כוכבים היום אכל נישל בה אחרת... אלא לפגם: מכאן ואילך לישארי. אף לכתחלה: מנגעין. לא תשיב כליבון דליבון שורף את הכלי: (א) גבי קדשים השפוד והאסכלא. שילה בהן כשר קדש משום דכי אחי למחר היו נותר וכי הדר מכשל כשר קודש למחר פליט שפוד בגויה טעמא ונותר איסור כרת הוא: עמרם כרי. עמרם בני: גבי קדשים כי בלע הא שפוד היסרא בלע. הלכך סגי ליה בהגעלה: אלא אמר רבא הא בעגלה. דקמיני החם מריקה ושטיפה כלומר לעולם בלפוט היסור ודאי ליבון בני כשאר בלינת איסור אלא מנות מלך היא נקדשים ומרק ושטף כמיס' כי היכי דהויא גזירת הכתוב כאשר זה מדמה על הכגד' דבני כיוס במקום קדוש ועבירת כלי חרס במקום קדוש הוא וה"ה למריקה ושטיפה: א"ל אב"י מי דמי. כלומר מי קרי למריקה ושטיפה הגעלה הא כל הגעלה רוחמין משמע שטפין להקיא הכלי מה שבלע ומריקה ושטיפה בלונן הוא כדלמרינן כשמיטת קדשים כפ' דס מטאת (נחיתס' יז): אלא אמר אב"י. הגעלה ממש לפלוט מאיסורין ודקא קשיא לך ממתנין דמזכרא להו ליבון לא מקמי דהויא בין נקדשים בין בגיעולי עובדי כוכבים תריייהו בעינן לפלוט איסור לבד מריקה ושטיפה דקדשים דלינה אלא מנות המלך: ויגיד עליו רעו. ונלמד משנה מחבירתה של קדשים ממשנתו ומשנתו משל קדשים: וה"ה לליבון. שניהם נרין: יגיד עליו רעו. איבעי למתנינהו לתריייהו ליבון והגעלה נחלה או במשנתו או נקדשים והדר יתמי מדרא באידך ותגמר חבירתה מינה מה החם הא בלא הא לימא ה"ר הא בלא הא לימא: כל יום יום נעשה גיעול לחבירו. שמגשנין בהן ואינו מספיק תבשיל אחר. ולקמן פריך אי הכי הגעלה נמי לא ליבעי: מקמי דליהוי נותר הוה לכו גיעול. שהרי כשניצל בו למחר פלט בליעה מיס אחרת: לא לריכא דכי מנגעל ביה טעמא שלמים חיה ושוק של הכניס: כהדי נותר והדר מנגעל ביה שלמים בו כיום כדלמרינן בכל' פ"ה שמגשיל שלמים לאחר טעמא בו כיום כי היכי דלא יהוה נותר למחר: ה"ג א הכי הגעלה נמי לא ליבעי קשיא: רב פפא אמר האי קריד האי לא קריד. לעולם נקדשים איסורא פליט ודקא קשיא לך יבעי ליבון כי מתני' לא דמי דגיעול עובדי כוכבים אידי דלא מבשילי להו כל שעתא ומתקשה הבליעה בתוכו ומדבקת בו ככולו טרטטרי"ט בלע"ז ואין נוח לפלוט בהגעלה עד שמלכנו כחור אכל נקדשים דכל שעתא מבשילי בהו לא קריד וטח לפלוט הלכך (סג) בהגעלה קא פלט: לעולם כדלמרינן מעיקרא. דהיינו משום דנקדשים היחירא בלע ודקשיא לך כי פליט איסורא פליט לא חמיר איסורו כשנעשה נותר לא הוה איסור בעיניה שבתוך דופני הכלי היה בלוע ומעולם לא הוכר איסורו: כחור יורה גדולה. שיהיו רוחמין עוברין על כולה: דודא. קלחת: גדנפא

לקריאת שמע בזמן שכיבה כהניס ועייס וכל אדם וזכר לדבר דלינה לילה לתיקרי עבור זורה והו דברים ק"ו אס אוכל שהוא ענין מעבר זורמו בלינה כ"ש איסור הנבלע נקדירה ולישנא דבת יומא משמע שניצל בה היום מדלא קאמר לא אסרה אלא קדירה מעת לעת ודוקא שעמדה כל הלילה בלא שישל שאין ידוע מה גורם להפיג תעטס מחלת הלילה או סופו או כולו אכל מעת לעת לא בעינן והמחמיר תבא עליו ברכה ויש לתמוה לדברי ר"מ שמיא זכר לדבר מעיבורו ששם ה"ה ליה שסוף לילה גורם הפגם דהיינו עמוד השמר דמשו ליה נותר דהעיינו שריפה ופס"ב חנחיס (דף י"ט:) גבי קדוש ידים משמע דעמדה השגי משיב לניה ושמא לך אור"מ דאיהי רציה גמורה אלא זכר לדבר כדי שלא לפשוט זה משם ויש לדקדק דסוף לילה לבד אינו גורם אלא כולו מדהלרין הכתוב שצירה ככלי חרס מריקה ושטיפה ככלי נחשת אחרי שישל מטאת למ"ד נ"ט לפגם מותר ואמאי הלא מותר לנשל בו לכתחלה אחר עמוד השמר וה"ר ברוך כחנן נספר התרומה שרין לחקור שלא היה ככלי אפילו מים חמין לבד בתוך מעת לעת דמיס חשיבי כמו האיסור לפי שנגעו בליה כיון שלא היה בן ס' לנעול פליעת הכלי דנדידיה משערין ומזוה ונבלע ודוקא ככלי של איסור אכל ככלי של הימר כגון כשר ככלי של חלב או איפסח אף על פי שהיו בו מים חמין בתוך מעת לעת אין לחוש שהרי הן הימר דלא אמרינן חסירה עמדה נעשית נבילה אלא דוקא בציפור ועוד דליפא נ"ט בר נ"ט דלפי לפי המפשי' (סג) דגיס שעלו בקערה אכל נתבשלו לא הכא איכא ג' נותני טעם של הימר הראשון שנגעו ככלי וממנו למיס ומן המיס חזר ונבלע ככלי: מוכאן ואילך אשתרי. הלכך דבר המגושל ככלי שאינו בן יומא מותר יש לתם טעם מה ראו להחיר המאכל ולאסור הקדירה לפי שהקדירה היה בה איסור גמור חתלה אכל המאכל לא נבלע בו איסור מעולם והגעלת כלי בן יומא אין להגעיל אלא כפ' דשמונית הנפלט בחמין טעם לשבח הוא דלא שרינן לעיל בפרק ב' (דף ל"ה:) חמין של עובדי כוכבים כערב הפסקה כד' שעות דשעת הימר היא יכול להגעיל אפילו כלי בן יומא כפחות מס' דהוי נ"ט בר נ"ט של הימר החמין בקערה וממנו למיס ומן המיס חזר ונבלע בקערה ועדיין הכל הימר ועוד כי יומר מתקלקל טעם חמין ככלי שאין רחוי לאכילה ממה שמתקלקל טעם כשרי כגיס שנתבשלו אחריו לפי שהדיס רחוי לאכילה והבשר נותן בהן טעם לשבח ומה שנהגו לעשות לתם כלי המוגשלים כמים לזנינן מיד אחר הגעלה אין לידע למה נהגו כן דאין לומר משום דתמן בפרק דס טעמא (נחיתס' דף י"ט.) קאמר החם דלימא ויש מפרש הא דקאמר שטיפה יתירתא היינו שמי שטיפות בלונן ובתרומה לימא דקמי שטיפה אחת ולשון יתירא משמע כן ועל זה נהגו כשטיפת זונן ככל הגעלות מיהו כקונטרס פירש שם שטיפה היא שטיפת זונן ובתרומה לימא כלל ולפיכך נרין טעם למנהגו:

הספין